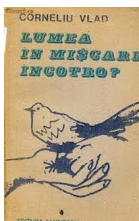

CARTE: „Lumea în mișcare. Încotro?” de Corneliu Vlad

Scris de Horia Picu

Sâmbătă, 09 Noiembrie 2013 21:18 -

Cartea a apărut cu câteva luni înainte de marile schimbări istorice în care am fost implicați, unii ca simpli spectatori, alții ca participanți activi ai unei regii care a cuprins în câteva luni o mare parte a Europei de Est. E interesant acum, după 24 de ani de la publicarea cărții, să vedem dacă previziunile autorului despre (pe atunci) lumea de mâine s-au adevărat sau nu. Un lucru e de pe-acum clar: avem și noi angoasele Occidentului. Corneliu Vlad îl citează pe publicistul francez Jean Fourastié, care spunea despre societatea franceză de-atunci că este

„o societate în care omul este condamnat la izolare în mulțime și depersonalizare.”

Cam seamănă cu ce-i pe la noi acum, nu? O societate bolnavă trebuie să se vindece de „manifestări nervoase patologice”. Autorul cărții spune că

„Nu întâmplător Organizația Mondială a Sănătății consideră că țările industrializate occidentale ar trebui să prevadă măcar câte trei paturi în așezămintele medicale psihiatrice la mia de locuitori.”

Mă întreb (încă n-am găsit un răspuns ferm la marea dilemă națională: câți locuitori are România?) de câte paturi în secțiile de psihiatrie ar fi nevoie în țara noastră?

Sfârșitul secolului XX era prevăzut că va aduce tot felul de nenorociri omenirii.

„Francezul Jean Fourastié vorbește de „răul sfârșitului de secol”, elvețianul Bernard Soulie de „marea teamă de anul 2000”.

Tot Corneliu Vlad amintește că scriitoarea franceză Françoise Sagan era de părere că cel mai mare dușman al omului e singurătatea. Azi, suntem singuri în mijlocul aglomerărilor noastre urbane...Sunt multe alte capitole interesante în „Lumea în mișcare”. Pe unele vi le aduc în atenție în continuare.

Ross Perot a fost candidat la alegerile prezidențiale americane din 1992 și 1996. N-a reușit mare lucru. E interesant cum din atâția oameni bogați ai SUA, unii candidați la prezidențiale, Corneliu Vlad a ales să ne povestească despre domnul Perot, care, pentru cititorul român, în 1989, nu reprezenta mare lucru! În carte scrie că Ross Perot a fost concediat de la firma unde lucra, cu toate că ... era unul dintre conducătorii ei. În afară de asta, n-a fost și nu este un tip telegenic.

„Nu prea înalt, cu un păr țepos, pieptănat pe cât posibil într-o parte, roșcovan, cu un nas pe cât de proeminent pe atât de turtit, cu urechi vizibil depărtate de craniu.”

Aflu din paginile dedicate evoluției miliardarului american că odinioară, învățătoarea lui îl dojenea, spunându-i:

„Păcat că nu ești mai inteligent, Ross!”

Doamna Duck (învățătoarea) s-a cam înșelat... Ross a crescut între timp, a devenit apoi șef de promoție al Academiei navale din Annapolis, etc., etc. Dacă găsiți ceva similitudini, probabil că astrele lucrează la fel, indiferent de continent... Oricum ar fi, un singur lucru vreau să mai amintesc: miliardarul Perot ajuns la „General Motors”, s-a plâns că cinci ani pentru a scoate un nou automobil e mult prea mult, din moment ce

„ne-au trebuit doar patru ani pentru a termina cel de-al doilea război mondial.”

Altă situație, alt destin. Al doilea război mondial nu s-a terminat pentru unii luptători japonezi în 1945, ci după...treizeci de ani!. Pierdut în jungla filipineză, locotenentul Hiroo Onoda, a aflat abia în 1972 că s-a terminat războiul. Primit cu toate onorurile militare în Japonia, Onoda a scris o carte autobiografică, încheiată cu niște întrebări pe care ar trebui să ni le punem cu toții:

„Pentru ce am luptat timp de 30 de ani? Pentru cine am luptat? Pentru ce cauză?” □

Ar cam trebui să ne punem și noi astfel de întrebări: pentru cine și pentru ce cauză am luptat sau luptăm? Să mai spun că prin „luptă” nu înțelegem neapărat lupta cu armele?

Șomajul...Această angoasă a românului la începutul secolului al XXI-lea...Am găsit în această carte o poezie despre șomaj, scrisă de un francez, Felix Leclerc. În 1989, anul apariției cărții, ar fi trecut, cu siguranță, neobservată. Azi, când la noi șomajul e ceva la ordinea zilei, ar fi nimerit să vă citez câteva versuri:

„Modul fără greș de a lua viața cuiva este să-l plătești pentru a fi șomer

Și, la urma urmei, nu e vesel, într-un oraș cu morți care se plimbă?” □ □ □

Poate ar fi vesel, dacă n-ar fi atât de trist...Uitați-vă la oameni, pe stradă...Indiferent de stradă, indiferent de localitate...În „Lumea în mișcare...” am citit că studiile au arătat că un an de șomaj scurtează viața celui care caută de lucru cu cinci ani! Două întrebări am de pus:1.Unde-i industria României? 2.Unde-i agricultura României?...

Cărțile și puterea financiară de a le cumpăra, este o altă temă abordată de Corneliu Vlad. Pentru început, ni se reamintește ce spunea Valery Larbaud:

„Acest viciu nepedepsit, lectura!”

Un viciu, sau un lux în ziua de azi? Și nu numai pentru români...Autorul ne spune că urmarea imediată a scăderii puterii de cumpărare și a fricii de șomaj e intratul din ce în ce mai rar în librării. Că tot veni vorba, când ați/am intrat ultima dată într-o librărie din Sighet?

Autorul precizează, în continuarea comentariului său despre lumea capitalistă dinaintea anului 1990, că sunt / au fost cazuri de amenințări de sinucidere printre oamenii care nu-și pot găsi un loc de muncă. Francesco Cammereri din Sicilia a fost unul dintre ei. Urcat pe terasa de la baza cupolei Basilicii „San Pietro” din Roma,

„a anunțat spre stupefacția celor de față că intenționează să se arunce pe dalele ce acoperă piața.” □ □ □ □ □ □ □ □ □ □

Din păcate, astfel de momente dramatice am ajuns să vedem și la noi în țară. Sigur nu asta ne-am dorit în ultimele zile ale anului '89...

Exodul oamenilor inteligenți și bine pregătiți este o altă temă a lui Corneliu Vlad. Un specialist în economie, nu în avicultură, declara în ziarul francez „Le Figaro”:

„migratoarele sunt mai rentabile decât cele pe care le-ai crește tu însuși.”

Cinică exprimare, dar azi, când vedem câți tineri cu studii făcute în România pleacă în lumea largă pentru un trai, dacă nu mai bun, dar cel puțin normal, remarcă apărută în ziarul francez atunci ne ustură tare de tot pe noi, acum!

E clar că lumea capitalistă are starea ei de nervozitate pe care începem și noi s-o simțim pe propria noastră piele. Pentru remedierea absenteismului și a iritabilității angajaților, un doctor canadian a propus înlocuirea philodendronului din spațiile de lucru cu feriga, plantă care are proprietatea de a emite ioni negativi. Știți de acele aparate electrice care emit astfel de ioni benefici omului. Încă un motiv de mândrie: i-am prins din urmă și la acest capitol...

Omul-devenit mașină-ocupă un alt capitol al cărții. Aristotel spunea:

„Utilitatea animalelor domestice și cea a sclavilor este aproape aceeași: ne ajută prin forța lor fizică să ne satisfacem nevoile existenței.”

Mileniile au trecut, iar Henry Ford (vă mai amintiți de „Minunata lume nouă” a lui Aldous Huxley, care vorbea de era Ford în cartea sa?) a declarat:

„O întreprindere se compune din oameni și mașini, uniți în producerea unei mărfi. Și unii și ceilalți au nevoie de a fi reparați și înlocuiți. Mașinile se uzează și trebuie repuse în stare de funcționare, oamenii devin revendicativi, leneși sau nepăsători.”

Când vedem azi cu câtă ușurință se trimit oamenii în șomaj și se desființează locuri de muncă,

ce s-ar mai putea spune? Mă gândesc la închiderea punctului poștal din cartierul Bogdan Vodă. Ce bun și util era...Dar ce contează omul? Rentabilitate economică să fie! Dar nici așa nu e...

Termenul „lumea a treia” a fost lansat la începutul anilor '60, când foste colonii și-au dobândit independența politică. Interesante au fost definițiile termenului pe care le-au dat unii copii cu vârsta între 6 și 10 ani. Două exemple:

„Lumea a treia sunt țările în care copiii nu au altceva de mâncat decât ceea ce rămâne din farfuria mea.”

„Nu vă cunosc, dar televiziunea mi-a spus că vă e foame și sete”

Un editorialist al publicației „Jeune Afrique” scria, pe marginea aceleiași teme:

„...atâta timp cât economia funcționează așa cum funcționează, lumea a treia nu va avea altceva de făcut decât să se împrumute mereu și mereu din țările bogate, pentru a-și achiziționa bunuri din ce în ce mai scumpe”.

Știți cumva o țară care s-a împrumutat cu 20 de miliarde de euro?...

Previziunile autorului s-au adeverit. Albert Schweitzer glumea, dar cât se poate de ...serios:

„Nu trăiești singur pe lume. Mai sunt și semenii tăi!”□

Adică nu desperați, oameni buni...Sunt mulți care suferă pe lume...Și totuși o întrebare se impune de la sine: de ce ni se întâmplă și nouă?...